

Bliv bombet tilbage til stenalderen

Af rapportering til Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland

Projektet (klip fra projektbeskrivelsen):

Projektets formål er at:

- Give eleverne et indblik i stenalderen som kulturperiode
- Udvikle og afprøve konkrete stenalder-aktiviteter der understøtter tværfagligt arbejde
- Udvikle og afprøve aktiviteter i børnehøjde, hvor der er fokus på praktisk håndværksmæssigt arbejde, brugen af redskaber og teknikker som har været anvendt i stenalderen
- Give eleverne et indblik i naturgrundlagets betydning for stenalderfolket: hvilke dyr jagede man, hvordan brugte stenalderfolket naturens spisekammer, hvilke træer brugte man til redskaber, stammebåde mm.

Projektets indhold (klip fra projektbeskrivelsen):

- Konkretisering af projektet sammen med Jonas Bigler samt lærer på Frederiksberg Skole
- Indsamling af relevant historisk materiale om håndværk og levevis i stenalderen, eksisterende undervisningsmateriale mm.
- Formulering af hvordan arbejdet med stenalderne kan understøtte forenklede fælles mål
- udvikling af konkrete aktiviteter om: buebygning og bueskydning, stammebåd, flinteværksted, bygge mile, lave spiseskåle af ler, naturens spisekammer i stenalderen (fokus på vildt. den del der handler om vilde urter vil først blive afprøvet til foråret 2016 på grund af årstiden)
- afprøvning af ovenfor nævnte aktiviteter på Kongskilde Friluftsgård (her bygger vi mile, og starter om muligt på stammebåden) og på skolen, hvor vi prøver et mobilt stenaldeværksted af.
- udarbejdelse af undervisningsmateriale, som understøtter forløbene

Status på projektets forløb

Projektet "Bliv bombet tilbage til stenalderen" er udviklet i oktober-november 2015 og afprøvet med to special-klasser samt to 3. klasser. Den ene 3. Klasse har haft ét forløb på Kongskilde og ét forløb på skolen. Altså i alt 5 forløb. Eleverne er fra Sorø Borgerskole og Frederiksberg Skole. Aktiviteterne tager udgangspunkt i, at eleverne har arbejde med stenalderen i klassen. Vi har tilpasset aktiviteterne med udgangspunkt i en snak med lærerne om, hvad eleverne har arbejdet

Parnas

Natur & Aktivitetspark

med. Vi har arbejdet på at de praktiske aktiviteter skal kunne foregå dels på Kongskilde og dels på skolen.

Den ene 3. Klasse har både arbejdet med stenalder på Kongskilde, hvor de blandt andet har afprøvet løbet "Find Vej i stenalderen" og fældet stokke til buer, og derefter har vi været på besøg hos dem, bygget buer, lavet buestrengene og skudt med bue og pil.

Der er udarbejdet en beskrivelse af forløbene "Bue og pil" samt "Ler og ild", dels i en udgave til lærerne og til den formidler, der står for at planlægge og afvikle forløbet. Se bilag.

Vi har gennemført projektet som planlagt, men måtte dog udskyde bygning af stammebåd, da det ikke lykkedes os at få fat på en linde- eller poppelstamme, der havde de ønskede dimensioner.

Opsamling på projektet

Formålet for projektet er indfriet og de planlagte aktiviteter er gennemført. Vi har haft en del overvejelser undervejs i forhold til, hvordan vi skulle planlægge de enkelte forløb. Hvor meget kunne vi for eksempel nå på de enkelte besøg. Vi har været usikre på elevernes forudsætninger herunder motoriske og fysiske forudsætninger. Det er krævende at fælde en elmestok for mange børn, og det udfordrer tålmodigheden.

Andre overvejelser:

- Hvor meget må vi hjælpe med moderne redskaber, for at fremskynde processerne? Sav til at fælde med? Skruemaskine til at dreje med når der laves buestreng.
- Hvor vigtig er processen i forhold til produktet?
- Skal vi lave et entydigt nedslag på jægerstenalder eller bondestenalder? Kan børnene skelne mellem de to perioder?

Vi lavede undervejs et orienteringsløb, hvor eleverne på et postløb fik forskellige opgaver om stenalderen. Eleverne fik først en introduktion til, hvordan man læser kort, til signaturer mm. Det var en 3. Klasse og vores erfaring var, at det måske var for stor en mundfuld for eleverne at de både skulle lære om orienteringsløb og om stenalderen. Vi vil arbejde videre med ideen med større elever.

Beskrivelse af forløb

Intro til forløb om stenalder: Vi starter med en introduktion til, hvordan menneskene levede i stenalderen. Hvad spiste de, hvordan gik de på jagt, hvilke redskaber havde de, hvilken betydning havde træ, flint mm. Eleverne deles i mindre grupper og hver gruppe får en kasse med effekter. De skal dele effekterne i to bunker: stenalder og ikke-stenalder. Det sker ved at en elev ad gangen vælger en ting. Eleven kan sige hvorfor han/hun har valgt lige netop den effekt, og hvorfor/hvorfor ikke den hører til stenalderen. Nogle effekter kan høre til begge bunker, så der er ikke nødvendigvis et entydigt svar. Eleverne opfordres til at tænke over hvordan stenalderfolket levede og vi forsøger at sætte elevernes forhåndskendskab til stenalderen i spil. Hvordan gik

Parnas

Natur & Aktivitetspark

stenalderfolket på jagt? Hvordan transporterede de sig? Hvilke dyr levede i Danmark i stenalderen...

Forløb om flint og buer: Vi starter med en introduktion til, hvordan menneskene levede i stenalderen. Hvad spiste de, hvordan gik de på jagt, hvilke redskaber havde de, hvilken betydning havde træ, flint mm. Eleverne deles i mindre grupper og hver gruppe får en kasse med effekter. De skal dele effekterne i to bunker: stenalder og ikke-stenalder. Det sker ved at en elev ad gangen vælger en ting. Eleven kan sige hvorfor han/hun har valgt lige netop den effekt, og hvorfor/hvorfor ikke den hører til stenalderen. Nogle effekter kan høre til begge bunker, så der er ikke nødvendigvis et entydigt svar. Eleverne opfordres til at tænke over hvordan stenalderfolket levede og vi forsøger at sætte elevernes forhåndskendskab til stenalderen i spil. Hvordan gik stenalderfolket på jagt? Hvordan transporterede de sig? Hvilke dyr levede i Danmark i stenalderen...

Jonas Bigler viser, hvordan man slår flint til flækker, pilespidser og økser. Vi går i skoven efter træ, her kigger vi efter elm og hassel. Med flinteflækker fælder eleverne stokke til pileskafter. Eleverne afbarker grene med flinte-flækkerne. Eleverne laver buestrengen af vokset hør med voks. Så skal vi øve os i at skyde til måls efter nogle af stenalderjægerens byttedyr som ulv, bjørn og vildsvin.

Forløb om ler: Sammen med eleverne bygger vi en lille lerovn, som kan illustrere, hvordan man formentlig har brændt lertøj i stenalderen. Eleverne ælter ler med vand, hestemøg og grus, bygger et skelet af pilegrene og bygger ovnen udenpå skelletet. Vi tænder op i ovnen, ser skelettet brænde væk og ovnen, der begynder at tørre. Sideløbende laver eleverne lerperler og skåle af ler, som kan blive brændt i ovnen. Elevernes ler-produkter skal tørre 1-2 uger, så vi aftaler, om vi skal brænde dem, eller om de vil have dem med hjem for selv at brænde dem. Vi har forproduceret perler og skåle, som vi kan brænde, så eleverne kan se den proces.

Se billeder fra forløb om ler:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.909017575857121.1073741872.682416778517203&type=3>

Se billeder fra forløb om buer:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.902925766466302.1073741869.682416778517203&type=3>

Flinte og bueværksted på Frederiksberg Skole:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.959441777481367.1073741880.682416778517203&type=3>

Se billeder fra Find Vej i stenalderen:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.917791741646371.1073741876.682416778517203&type=3>